

1. Scegli il riassunto che meglio corrisponde al testo

1.

Medicus quidam adhibebat curam ad dementes et insanos sanandos, domi suae, Mediolani. In lacuna aquae foetidae et obscenae quae in interiore area erat, ille insanos macerabat, pro insaniae modo tamdiu quoad sani facti esse viderentur. Viro cuidam, qui cum sanus factus esse videretur post quindecim dies cruciatus et ex aqua egressus esset medici iussu, medicus ipse permisit ut universam domum perambulare, sed ne aream egrederetur. Ei, qui super ostium stabat, apparuit forte equester iuvenis ferens accipitrem et duobus canibus, ex his qui sagaces dicuntur, comitatus. Quem vir sanus factus interrogavit primum de natura, deinde de usu, postremo de pretio et impensa earum creaturarum quae ad aucupium accommodatae erant. Cum vir accepisset quid interesset inter totius anni pretium et impensam equi, canum et accipitris, et intellexisset stultitiam equestris iuvenis, eum hortatus est ut ocius abiret, ne in lacunam aquae foetidae et obscenae coniceretur ad stultitiam curandam.

2.

Vir quidam, qui in urbe Bononia, domi medici insanos et dementes sanantis curatione adhibenda sanatus erat, cum e lacuna aquae foetidae atque obscenae reductus esset medici iussu, stultitiam iuvenis equestris ostendit. Ille enim, qui parebat diligenter medici mandatis ne exteriorem ianuam egrederetur, stans super ostium, cum vidisset equestrem iuvenem cum accipitre ad querquedularum et perdicum aucupium apto et cum duobus canibus ad investigandas aves accommodatis, novitate rei motus est. Illum igitur vocavit atque interrogavit de pretio avium captarum idque comparavit totius anni impensae equi, canum et accipitris; et cum comperisset eum insanissimum esse omnium qui viverent, eum hortatus est ut ocius abiret, antequam medicus domum rediret et eum in lacunam coniceret.

3.

Cum domi medici cuiusdam, qui Mediolani insanos et dementes curabat, unus eorum, qui post curam quindecim dierum resipiscere coeperat, ex aqua foetida et obscena reductus esset medici ipsius iussu, ei super ostium stanti equester senex accessit, cum accipitre et duobus canibus ex his qui sagaces dicuntur. Novitate rei motus ille ex sene quaesivit qua natura essent primum animal quo veheretur, deinde animal quod manu gestaret, denique qui essent et quid prodessent canes qui eum comitarentur. Cumque ille respondisset impensam equi, canum et accipitris quinquaginta aureorum esse, pretiumque eorum animalium sex aureorum, vir sanus factus stultitiam eius cognovit. Senem igitur ut abiret antequam medicus domum rediret hortatus est, ne ab eo in lacunam ad mentum curandus coniceretur cum ceteris mente captis.

4.

Cum medicus quidam, Mediolani civis, dementes et insanos ad se delatos curaret quoad sani facti esse viderentur, unus ex eis post curationis quindecim dies resipiscere coepit. Qui, a curationis cruciatu exemptus, ex aqua foetida et obscena lacunae reductus est, ea tamen condicione, ne aream egrederetur. Ei super ostium stanti accessit equester iuvenis cum accipitre et duobus canibus aucupio accommodatis. Novitate motus iuvenem rogavit de pretio totius anni captarum avium, quod sexaginta aureos non excedebat, et de impensa equi, accipitris, canumque, quae quadraginta aureorum erat. Cum stultitiam equestris iuvenis intellexisset, ille vir eum exhortatus est ut ocius abiret, ne a medico domum redeunte in lacunam coniceretur curandus atque in aqua usque ad mentum collocaretur, tamquam insanissimus omnium qui vivant.

2. Indica se l'affermazione è vera, falsa o non deducibile dal testo (7)

1	2	3	4	5	6	7
V	V	NL	F	F	F	V

3. Scegli la risposta corretta (comprensione) (8)

Cur medicus dementes et insanos aqua atque inedia macerabat?

- a) **Quia eos hoc modo sanos futuros esse existimabat.**
- b) Quia mente capti furere statim desinebant.
- c) Quia insani in lacunam aquae foetidae atque obscae adducti erant.
- d) Quia eos ad se delatos sibi vindicare cupiebat.

Quomodo insani curabantur?

- a) Insani brevissimo tempore nudi ad palum ligabantur.
- b) Insani nudi ad palum ligabantur et omnes in aqua altissima mergebantur.
- c) **Insani nudi ad palum ligabantur et in lacuna aquae foetidae atque obscae pro insaniae modo mergebantur.**
- d) Insani in lacunam aquae foetidae atque obscae adducebantur et nudi usque ad genua ligabantur.

Quid medicus fecit cum aeger resipiscere coepit?

- a) Ex area eum reduxit.
- b) Aegrum (in) domum suam misit.
- c) **Ex aqua eum reduxit.**
- d) Ei permisit ut exteriorem ianuam egrederetur.

Cur medicus hominem a cruciatu exemit?

- a) Quia eum usque ad femur posuerat.
- b) Quia homo post quindecim dies resipiscere coeperat.
- c) Quia homo curatorem rogaverat ut ex aqua reduceretur.
- d) Quia homo aream egressus erat.

Cur homo diligenter medici mandatis paruit?

- a) Quia universam domum perambulare cupiebat.
- b) Quia super ostium stare cupiebat.
- c) Quia advenientem iuvenem equestrem viderat.
- d) Quia lacunae timore captus erat.

Quid homo, stans aliquando super ostium, ex iuvene qui accesserat primum quaesivit?

- a) Homo primum quaesivit quo iuvenis iturus esset.
- b) Homo primum quaesivit quid esset illud quo veheretur et quare hoc teneret.
- c) Homo primum quaesivit iuvenis medici mandatis diligenter paruissetne.
- d) Homo primum quaesivit qui eius comites essent.

Postquam iuvenis equi, canumque et accipitris impensam patefecerat, homo sanus factus dixit:

- a) se iuvenis stultitiam admirari.
- b) si a medico eius stultitia comperta esset, se in lacunam aquae foetidae iuvenem collocaturum esse.
- c) equi, canumque et accipitris impensam sex aureos non excedere.
- d) iuvenem, si a medico eius stultitia comperta esset, usque ad mentum in aquam summam collocatum iri.

Denique homo sanus factus iuveni ostendit:

- a) aucupii causa hominem stultum fieri.
- b) stultorum ingentem esse numerum.
- c) aucupii studium esse summam stultitiam nisi vero multam pecuniam comparandam habeamus.
- d) omnes stultos aucupii studio teneri.

4. Scegli il sinonimo, o la spiegazione che meglio corrisponde al testo (8)

(r.1-2) Qui ad se delatos intra certum tempus sanandos suscipiebat:

- a) qui dabat operam ut eos qui ad se delati erant intra certum tempus sanaret.
- b) qui cupiebat ad se insanos intra certum tempus deferri.
- c) qui iuravit insanos intra certum tempus se curaturum esse.
- d) qui dabat operam ut insani ad se deferrentur.

(r. 5) pro insania modo:

- a) quia omnes gravissimo morbo afficiebantur
- b) pro suo quemque morbo (anche pro cuiusque morbo)
- c) priusquam morbus cresceret
- d) pro suo quisque sensu et dolore

(r. 8-10) Cui cum diebus aliquot paruisset, ut universam domum perambularet....permisit:

- a) Cum praecepta medici diebus aliquot audivisset, ille medico permisit ut universam domum perambularet
- b) Cum ille praecepta medici diebus aliquot audivisset, medicus ei permisit ut universam domum perambularet
- c) Cum ille diebus aliquot medico pepercisset, medicus ei permisit ut universam domum perambularet
- d) Cum medico visum esset, ei permisit ut universam domum diebus aliquot perambularet

(r. 9) item ut:

- a) usque adeo ut
- b) aliter quam
- c) simul ut
- d) ea condicione ut (anche pariter)

(r. 15) si libet:

- a) si licet
- b) si te decet
- c) si utile est
- d) si tibi placet

(r. 20) conferas:

- a) expetas
- b) ducas
- c) dimittas
- d) colligas

(r. 24) compererit:

- a) reduxerit
- b) comparaverit
- c) repererit
- d) restituerit

(r. 25) ultra omnes:

- a) plus quam ceteros (anche praeter ceteros)
- b) inter ceteros
- c) cum ceteris
- d) praeter modum

5. Scegli la risposta corretta (8)

1. delatos (r. 1) è

- a. gerundivo
- b. aggettivo qualificativo
- c. participio perfetto
- d. infinito perfetto

2. rogare ut (r. 7) introduce una subordinata:

- a. completiva
- b. finale
- c. consecutiva
- d. causale

3. aliquot (r. 9) è:

- a. avverbio
- b. aggettivo
- c. congiunzione
- d. preposizione

4. egredi (r. 11) è

- a. imperativo presente
- b. infinito passivo
- c. infinito deponente
- d. indicativo perfetto

5. quid (r.18) è

- a. avverbio interrogativo
- b. aggettivo indefinito
- c. pronome interrogativo
- d. congiunzione causale

6. quarum capiendarum causa (r. 19) è

- a. Complemento di causa
- b. Complemento di specificazione e nominativo
- c. Subordinata causale
- d. Subordinata finale

7. domum (r. 24) è

- a. Complemento oggetto
- b. Genitivo plurale
- c. Nominativo neutro singolare
- d. Complemento di moto a luogo

8. omnium (r. 24) è

- a. Genitivo partitivo
- b. Genitivo di specificazione
- c. Nominativo neutro singolare
- d. Accusativo maschile singolare

6. Trasforma le frasi come viene indicato (6)

1. Fuit olim civis Mediolani dementium et insanorum medicus (r. 1)
(sub. infinitiva) **Narrant olim civem Mediolani dementium et insanorum medicum fuisse.**
2. ad se delatos intra certum tempus sanandos (r. 1)
(sub. finale) **Ut ad se delatos intra certum tempus sanaret.**
3. Cui cum diebus aliquot paruisset (r. 9)
(sub. temporale) **Postquam ei diebus aliquot paruerat.**
4. Stans vero aliquando super ostium (r. 11)
(sub. temporale di contemporaneità) **Cum vero aliquando super ostium staret/stabat**
5. advenientem equestrem iuvenem (r. 12)
(sub. relativa) **Iuvenem qui adveniebat equester**
6. 'Accipiter,' respondit, 'et aucupio aptus querquedularum et perdicum.' (r. 17)
(sub. oggettiva) **Respondit id esse accipitrem et aucupio aptum querquedularum et perdicum.'**